

SEVERINUL

ZIAR POLITIC SĂPTĂMÂNAL

Prețul abonamentului:
 pe un an 8 coroane
 > 1/2 > 4 >
 > 1/4 > 2 >
 Prețul unui număr 20 fil.

Redactor responsabil:
OCTAVIAN BORDAN.

Redacțiunea: Caransebeș, piața Maria Terezia nr.
 Administrația: Caransebeș, strada parcului 774.
 Numărul telefonului: 44.
 Manuscripte nu se înapoiază.

Crăciunul.

Fie lumină și prin lumină iubire! Văd steaua mântuirii! O văd cătră răsărit, asupra ieslelor din Vifleim, unde s'a sălășluit nădejdea unei lumi întregi.

Razele stelei ating fața băiatului și se împrăștie pe toată suprafața pământului, că să o lumineze și să-i desghete sufletul și inima, să facă loc dragostei față de deapropoapele nostru.

Se străcoară în sufletele posomorite, ca să liniștească durerea lor și să aducă și în ele pace și fericire.

Razele ce răspândește steana dela răsărit luminează păcatul, ca să ne'n fiorăm în fața lui; ne arată vârtejul, unde să sfârșește drumul videșugului.

Ni se înfățișează întreg prilogul păcatelor și nemulțămirii, pustia în care numai mărăcini și polomidă crește.

Stea luminoasă, care te ivești ochiului nostru sufletesc, du-ne, precum odinioară ai călăuzit pe înțelepții dela răsărit în Vifleim la ieslele, în care s'a sălășluit adevărul, copilul cel sfânt.

Căci el este Mântuitorul nostru care s'a pogorît din ceriuri, ca să ne arate calea cătră împărăția luminii, care s'a pogorît, ca să ne câștige mila Atotputernicului; care ne-a povățuit, cum să ne izbăvim din păcatul întunerecului, care a răbdat moarte pe lemnul rușinei, ca noi să înviem și care s'a adăpostit la dreapta Tatălui să ne pregătească fericirea.

Să urmăim și noi steaua dela răsărit! Să ne oprim în fața ieslelor

și să cântăm osana copilului, căci dragostea și pacea ne va fi răsplata, de care tocmai astăzi avem mai mare lipsă.

Lumea e rece și goală fără căldura soarelui. Dragostea este soarele, care ne ferește viața și ne umple inimile cu bucurie. Dragostea clădește casa milei, unde își găsească mângăere cei nefericiți. Mii și mii de oameni aștept după mila dela deapropoapele lor.

Iarna e rece și crâncenă. Cerșitorii tremură de frig și de foame. Dați-le ajutor, dați-le un loc în apropierea sobei ca să se încălzească căta. Nu-i alungați de la pragul casei voastre!

Numai cereați după pricina sărăciei lor, nu căutați în trecutul lor, că fost'a el oare în zilele lui mai bune prietinelui ori dușmanului vostru! Priviți în el pe cel lipsit, care să roagă de ajutorul străin. Dați din binele vostru după putință, și nu uitați că și nefericitul cerșitor este zidit după chipul lui Dumnezeu.

Băiatul din Vifleim tot astfel ne grăiește, căci ceata îngerească astfel l'a învățat.

Pace oamenilor pe pământ și binevoindă tuturor neamurilor din lume! Așa zice dânsul.

Ascultați-l, căci multe sunt ceretele între noi!

S'a sămănat între noi neghina nemulțămirii și răsvrătirii, trimiși diavolului mereu ațită între noi focul pimei și răutății. Voesc să sădească în suflete ură și mânie, să ne pue pe ochi albeață, că întunerec să orbecăm, să ne lovim unul de altul, ca să ne poticnim și sfășiem. Uită, că în urma dușmaniilor răsare sufe-

rința și prin ranile ce ne causăm mult altuia întră otrava boalelor în suflete.

Cine vrea să fie mulțămît nu privească în sus la cei avuți, ci înjos la cei mai săraci. Nu aibă nime de gând jăfuirea celor mai bogați, ci deschiză-și punga sa înaintea celor lipsiți; nu dorească clădiri frumoase, ci de adăpost celor părăsiți și rătăciți, și nu suspine după mese încărcate cu fel de fel de mâncări scumpe și alese, ci împartă-și bucata cu cei flămânzi.

Făcând astfel să sălășluește pacea pe pământ, inimile să umplu de dragoste, suferințele și durerile se alină, toți vom fi fericiți și mulțămiți fără deosebire.

Așa ne învață copilul din Vifleim. Să ne închinăm lui și să ascultăm de sfaturile lui!

Să ne îmbrățișăm ca frații înaintea leagănului iubirii și păcii. Asta să fie tămâia și smirna noastră, asta să ne fie aurul, care'l ducem de sfintele sărbători Noului născut Domnului nostru Isus Christos.

Cum să lucrăm?

IV.

Au venit alegerile dietale. Poporul era deja cu totul decăzut în cele materiale, sărac lipit pământului. Iar omul sărac e mediul cel mai bun la ori și ce. Pregătit astfel terenul, conducătorii, cari anume au lăsat poporul să decadă în cele culturale și morale, să sărăciască până la desperare, s'au avântat la lucruri mari, au propagat ideile naționale în popor și esența acestor idei era ură față

de poporul maghiar, pnetru că, vezi Doamne, guvernul ar fi cauza, că poporul nu știe să-și facă cruce și să se roage lui Dumnezeu în limba sa.

Au candidat la deputăție chemați și nechemăți. Ba dat ni-a fost să vedem, cum faimosul Birăuț, om cu 4 clase elementare, carele cu foaia sa se vindea, când putea și cui putea, vindea și ce nu era al lui, s'a cocoșat a fi candidat de deputat. Au ținut adunări populare, au cutrierat satele, amestind poporul cu fel și fel de promisiuni, cu fel și fel de minciuni și calumni la adresa guvernului și a oamenilor de omenie, promițând, că prin alegerea lor va veni împărăția ceriurilor.

Și în cercul Caransebeșului a fost candidat național. Ocaziune am avut să vedem tocmai pe amăgitorii poporului, pe cei ce au contribuit cu indolența și nepăsarea lor la nimicirea instituțiilor românești și la decadența poporului agitând și promițând cerul și pământul. În cercul nostru a fost candidat un domn, carele nici când nu s'a interesat de soarta poporului, carele nici cu oamenii din satul său nu sta de vorbă, nu le celia nici chiar o hârtie, epistolă pentru că: »Tata nu m'o dat la școală să învăț pentru voi« zicea el țaranului năcăjit. La candidare să-l fi văzut pe acest viteaz. Da din mâni și din picioare,

nu mai scotea poporul din cuvintele «Vă țuc pe toți», înjură guvernul țării și promitea poporului ușurarea sarcinilor, pășune, lemne gratuite, tutun, și ferberea gratuită a rachiului.

Poporul credea și cum era să nu creadă unui om atât de învățat, și mai vârtos, când pe lângă el se învățea și prota Miloș dela Orșova, carele 30 de ani a stat în comitetul Comunității de avere și 30 de ani și-a bătut joc de poporul românesc și în viața sa n'a făcut nici un bine.

Au trecut alegerile dietale. Pleva națională a fost spulberată de vânt și în parlament au ajuns vre-o 15 inși, dintre cei mai scuturați.

Așteptam o eră mai bună, mai fericită. Țineam de lipsă întrarea naționalităților în parlament, ca de acolo, dela locul cel mai competent, să spună guvernului maghiar plânsorile noastre și spunându-le să arete totodată și modalitatea pentru sanaarea relelor.

Ne-am înșelat. Deși în parlament au intrat deputați români dintre cei mai inteligenți, intrarea lor nu că a îndreptat, ci din contră a înveninat situațiunea. Ei n'au intrat ca reprezentanți ai poporului românesc, ci ca preteni ai lui Aurel Popoviciu din București și ai altor dușmani ai poporului maghiar. Ei încă înainte de a intra în parlament îndopați

au fost de ideile desvolate în cartea lui Aurel Popoviciu »Gross Österreich«

Și în naivitatea lor au crezut, că aceasta carte se află pe masa moștenitorului de tron și au crezut chiar, că din partea moștenitorului de tron li s'ar fi trimis vorbă, că să se țină la luptă, pentru că este aproape timpul, când poporul maghiar va fi strivit la pământ și pe ruinele lui se vor rădica naționalitățile din Ungaria. În chipul acesta a intrat deputații români din capul locului în serviciul Austriei și e lucru numai natural, că între astfel de împrejurări ei s'au simțit dispenzați de a mai îngriji de soarta poporului amărit, lăsând aceasta pentru timpuri mai bune, când va fi sosit împărăția Austriei mari.

Cine cunoaște toate acestea, cine știe, cum și cu al cui ajutor s'au făcut alegerile, ușor pricepe situațiunea și își esplică momentele diferite din activitatea deputaților naționali, cari numai pentru popor n'au lucrat.

Așa ne esplicăm și împrejurarea, că intrarea lor în parlament nu s'a făcut sub semnul păcii, sub semnul dragostei reciproce, de care așa mare lipsă aveam, ci toată activitatea lor s'a mărginit în o turbură apă, a nu fi credincioși pactului încheiat cu Austria pentru dismem-

F O I T A .

Du-te.

Eu n'am avut de tine parte. Du-te,
In alte inimi ușorul paș și 'ndreaptă,
Nu mai gândi la cel rămas în urmă:
Atâția ochi în umbră te așteaptă.

Ci mie îmi rămâne mângăierea,
Că ochii tăi o clipă se opriră
Asupra 'ntrăinatului meu suflet,
Umplând de foc sălbatica mea liră.

In ochii mari duci farmecul blândetii,
Și leagănul de vise dulci de vară,
Altarul prea-curat, naintea cărui
Genunchii mei o clipă se plecară.

Ce bine duci splendoarea tinereții,
Ce-a încălzit odat' a mea cântare —
Atât parfum, atâta dor de viață
Se perde în noianul de uitare!..

Ci mie îmi rămâne amintirea,
Tovarăș drag, când noaptea mă 'mpresoară
Că m'a iubit un sol trimes din ceruri —
S'o mai întoarce el a doua oară?

Dar nu gândi la jalea mea și du-te,
Și drumul tău un vis curat îți fie:
Un dor aveam, un cântec eu cântat-am,
Și amintirea lor mi-i scumpă mie.

I. M. Sorciu.

In Ajun.

Veselia crescuse binișor în casa învățătorului Vasilescu, când ceasul bătuse orele zece. Afară mugia turbat urletul viforului, ce amenința cu inămețire toate casele din satul Pădureni. Dar în acelaș grad lucra din răspuțeri focul în sobă, iar vinul bun de Ghioroc își continua cu grabă opera de a potenta buna dispoziție.

Învățătoarea, o femec cam de 21 ani, numai ne părea tuturor un ideal, cu care am voit să ne întâlnim în viață. Ai fi mâncat-o cu ochii, cum zice Roșmâmul. Din adins se amomezase de ea tânărul Brădean, jurist, ce venise pe ferii acasă. Vasilicu era în estraz, că poate avea o nevastă așa frumoasă și nu ne mai slăbia cu dragostea paharelor.

Toemai eram în toiul veseliei, când ne pomenim că o ceată de flăcăi începe să colinde. Era un colind amestecat cu accente profane, care își răscolau întreg trecutul. In deosebi pe Vasilescu îl cufundase într'o melancolie, din care nu-l putea scoate nici vorba drăguță a frumoasei dăscălițe.

Urmarea fu, că-l asaltarăm cu întrebările. Lacrimi îl cuprinseseră atunci și începu să ne povestească:

— Eram pe clasa a șaptea gimnazială, și eram amomezat lulea în o fată din satul meu. Vă aduceți aminte de

Marioara? fusese idealul meu, de când eram încă pe băncile școlii elementare.

Todeauna am fost foarte sentimental din fire. Nu vremile acelea, însă sentimentul dragostei față de Marioara, îmi cuprinsesese întregă flința mea. Și nefericirea mea era, că sentimentalismul meu se asemănă unui cutremur de dulce infiorare la gândul, că Marioara mă iubește.

Azi citește romane, novele, unde e vorba de un așa amor și-mi pare imposibil așa ceva; ca cineva din tot evul său să fie cuprins de o dragoste nemărginită.

* *

Era în sara de Crăciun. După ce cu învățătorul din Botești și cu băiatul lui neica Gavrilă ne încălzirăm cu câteva litre de vin, eu făcui propunerea să mergem să colindăm și adecă la Marioara. Prin zăpadă pân' la genunchi ne făcurăm drum cătră crucea din deal. Ne așezarăm sub fereastra ei și 'ncepurăm.

Am cântat noi, cât am cântat, deodată se deschise fereastra și o voce drăguță ne chemă înlăuntru, unde furăm tractați cu vin cald, cu prăjituri etc.

Cel mai fericit eram firește eu stând lângă Marioara.

Vinul mi se suise 'n cap și-mi schimbăse natura tinindă prefăcându-mă în cel mai vorbăreț. Marioara și părinții ei mă muștrară, de ce îi ocolesc și trebui să le

brarea Ungariei și nentru nimicirea și a poporului român.

«Aushalten» a fost lozincă dată din Viena și de această lozincă s'au ținut până acum deputații români.

Purtarea lor nesinceră reese și din alte întreprinderi. Îndată la intrarea lor în parlament au înființat în Budapesta un organ al partidului național «Lupta». Directorii erau Dr. Vlad, cel ce umblă cu capul prin nori și Dr. Vajda cel cu un picior în Viena și cu altul în Budapesta. Un organ de publicitate e bun, dacă știe să-și împlinească chemarea. Nu așa a fost însă «Lupta». Acest organ, a început din capul locului să croască în poporul maghiar și să denunțe străinătății toate lucrurile din țară. N'a fost nici cea mai mică întâmplare, cine să nu fie fost exploatată în defavorul poporului maghiar.

Dar' poporul românesc, deștept din fire a priceput situațiunea. Și convins, că aleșii săi l-au înbătut cu apă rece, că nu fac nimic în favorul lui, ba îi strică mai mult prin prelinia cu Austria și acum poporul redesteptat ca dintr'un somn adânc a început să le întoarcă spatele și să nu mai creadă, celor ce numai îl seduc numai, celor ce numai atunci se mai lasă de calumnarea poporului maghiar, când e vorba de pielea lor și a domnișorilor dela redacții. Alegerile municipale din urmă

promit, că 'n fiecă zi voi fi la ei pe timpul feriiilor.

Târziu câtră trei ore ne duserăm acasă. Părinții și ea ne petrecură pân' la poartă cu lumina, ca nu cumva să alunecăm. Eu cu ea eram mai în urmă, nainte erau părinții cu cei doi pretini.

O apucei de braț să nu cadă, iar când era odată să alunecă o apucei în brațe și o sărutai: primul sărut, ea crede ca sfioasă mă întrebă: mă iubești? Răspunsul fu un al doilea sărut.

* * *

De atunci toate feriile Crăciunului, ale Paștilor și cele mari le-am petrecut împreună. Era ca și mireasa mea și eu în mîntea-mi de copil zugrăviam viitorul în colori aurii.

În anul următor pe Crăciun venind acasă am aflat-o bolnavă de tifus. Medicii abziseseră de a o mai aduce la viață și toemai în ajunul Crăciunului, când veghiam la patul ei, era în agonie. Eram desperat.

Afară era viscol greu... Din depărtare se auzia glas de colindători.

Deodată ea, care ațipise se pomenește, ochii îi sticliau și murmurând cuvinte neînțelese îmi apucă mâna, încearcă să-și ridice capul de pe perină și 'ngână? «mă iubești?». Dar iute își plecă capul iar pe pernă și o paloare neobicinuită îi cuprinse obrazii... Era moartă!

Valer.

ne-au dovedit, că deputații naționali nu mai au ce căuta la popor cu vorbe frumoase, dar mincinoase și că poporul e decis să apuce altă cale, să-și creeze singur viitorul, mergând în toate acțiunile alături cu poporul maghiar, și sprijinindu-se reciproc.

«Lupta» a fost părăsită de toți, chiar și deputații s'au retras și acum tânjește cu o datorie de 30.000 cor. în mâinile lui Birăuț, fiindu-i zilele numărate, fiindcă dl Birăuț deja caută cumpărători și nu de mult s'a rugat de dl Dr. Babeș să-i stea în ajutor, ca să între în serviciul guvernului. Așa a ajuns falnică «Lupta» din organul partidului național, organul lui Birăuț, carele îndată ce are cumpărători, o vinde ori și cui.

Așa se servesc la noi interesele naționale, așa se abuzează de bunăcredința poporului românesc, vrednic de o soartă mai bună și de alți conducători.

La răspântie?

III.

În jurul politicii celei nouă și nouei îndrumări în viața neamului românesc s'a făcut multă zarvă, s'a discutat și de foi române și de foi străine, unele au atacat, altele au aprobat și susținut ideea unei apropieri între Români și Maghiari. Nici din o parte însă nu s'a schițat cel puțin în generale liniamente *baza noiei politice*. Dreptăceea e foarte firească, că între astfel de împrejurări orice discuție fie cât de vehementă, ori aibă caracter cât de blând, a decurs fără rost.

Fiindcă politicianul n'are să lucreze nici când cu fraze goale, n'are să discute nici când disconsiderând realitatea situațiunii, ci problema lui e, ca comentând și clasificând factorii politici ai situațiunii de azi, să ne știe combina pe cea de mâine.

Dacă în sensul acesta reprivim acțiunea pornită de dl Babeș, ne putem foarte ușor explica nerăsunetul ei. Nu s'a dat adecă un program, nu s'a chilometrat cel puțin o parte din drum, ci s'a aruncat numai *idea*, dând întregi afaceri o aparință me-teorică.

Pe când, de se da un program, de se trasa temelia apropierei și motiva punct de punct, se da cel puțin materia de discuție și răspunsul atât al unei părți, cât și al celeilalte, nu putea fi categoricul: *nu!*

Căci doar se pot prezenta așa puncte de program, pe baza cărora să se poată începe discuția serioasă. Așa cum s'a făcut, își lasă impresia unei capricii, ce o au îndeosebi trupe de diletanți, când își alcătuiesc programul lor. De e vorba să se ia în program și ceva, ee e străin de naționalitatea diletanților, de regulă se face gură, că: *nu*, dar numai de aceea, fiindcă și-așa știu, că ceilalți nu vin.

* * *

La stabilirea programului trebuie să ne aducem aminte, că tendința și nizuința noastră nu e de caracter politic, ci de caracter cultural și economic. Vrem *să ne susținem cu tărie limba, să ne întărim cultura noastră românească și să ne întărim materialicește.*

Toate acestea le putem face, le putem duce la îndeplinire numai cu ajutorul puterii de stat, care și altcum are interes să ne susțină ca Români, firește Români din Ungaria. Dreptăceea statul trebuie să dea și noi pretindem ajutor pentru toate școlile noastre. Această pretensiune a noastră e îndreptățită, fiindcă și Românul plătește dare. Cerem ajutorarea gimnaziilor și preparandiilor noastre, iar în toate gimnaziile din părți locuite de Români să se învețe în mod corespunzător limba românească, având pentru elevii români caracter de obligator, deasemenea în preparandiile de stat.

Statul are adecă iminentă trebuință, ca noi aici să fim la o cultură înaintată, mai mare chiar ca în România.

La universitățile din Budapesta și Cluj sunt catedre de limba și literatura română. Interesul statului ar fi ca acestea să le ocupe cei mai calificați oameni, cei cu pregătire mai bună, ca și din România să vie aici și să studieze limba română și peste tot romanistica. De ce să meargă numai în Viena și Germania?

Față de toate acestea, firește, să se învețe cu dinadiusul în școlile române limba maghiară ca și limba statului. Să se ceară de altă parte, ca la oficiile de prima instanță fiecă funcționar să cunoască limba ținutului.

* * *

Fiindcă neamul nostru e neam de preoți și țărani, țărânească, agrară adecă ar trebui să fie cealaltă parte din program. Nivelarea dărilor în favorul țăranilor ar fi punctul de competență al programului nostru și îm-

bunătățirea sorții țaranului, care în țara noastră e talpa țării.

Partidul ar fi pe bază 67-istă și astfel nu ar însemna o ruptură cu trecutul politic. În felul acesta elementul român și cel maghiar ar fi garanța atotputerniciei și bunului viitor al acestui stat. În marea de Slavi și față de *Drang nach Osten* aceasta ar fi singura politică cuminte.

Punctul de vedere mai înalt al prieteniei româno-maghiare și al bunăînțelegerii între olaltă se poate calcula numai în cazul unei încercări a ostului european. În cazul amintit Ungaria ar avea totdeauna un prieten bun, un avantpost rezolut față de Balcani și adică România.

Nu din Berlin, nici din Viena, ci din Budapesta s'ar regula soartea apropiatului Orient.

* *

Numai în felul acesta, având o atitudine mai practică, mai oportunistă, mai sinceră și mai lipsită de interese personale, se poate pregăti neamului nostru o situație mai bună. Numai în cadrele statului ungar și constituției ungare să cercăm prepararea menirii noastre.

Fiindcă politica noastră așa, cum se face, îți lasă impresia unui joc de copii. Istoria ne învață și ne povățuește, că numai dela noi înșine ne putem aștepta fericirea. Iar de vrei să ajungi la fericire pământescă, să nu umbli cu capul prin nori. Cea mai mare artă e a explica împrejurările în favorul tău și a ști aranja orice așa, ca să tragi din ea folos.

Iar ca noi inteligența să aducem cândva vr'un folos neamului nostru, e timpul suprem să ne gândim. Părăsită trebuie lumea himerelor.

Dacă conducătorii pretinși, ce acum se pretează a fi ai noștri, nu vreau, să vrem noi, să vrea obștea românească, care s'a săturat de fraze goale.

Un partid cu caracter agrar pe bază 67-istă născut în zodia volului universal — iată acel partid, care să reprezinte adevăratele interese ale neamului nostru în dieta țării.

Pe căi piezișe . . .

Lipsa adânc simțită a unei apropieri între poporul român și cel maghiar a fost îndemnul, că am întemeiat organul nostru de publicitate. Din slabele noastre puteri voim și noi să contribuim la cimentarea unei prietenii, fiind de convingerea, că numai pe calea aceasta putem să fericim poporul.

În timpul din urmă acțiunea unei

sincere împăcări a câștigat destui aerenți, pentru că tot mai mult ne convingem, că direcțiunea politică, începută și condusă de un timp incoaci de partidul național nici un bine nu poate aduce nu numai poporului românesc, dar chiar nici țării întregi.

Toți oamenii de bine au salutat cu bucurie acțiunea împăcării, numai aceia, cari dedați sunt a trăi în întunec, în vânt și în furtună, oamenii, cărora li-e groază să iese la lumina zilei, se opun unei împăcări, și mai bine doresc să fim lăsați «în mizeria noastră, în amarul nostru. În sărăcia noastră», dupăcum scrie ziarul «Lupta». Nu am avea nimic în contra și nici nu voim să conturbăm liniștea celor de sub aripile lui Birăuțiu, pentru că știm, că, cearta și neînțelegera le aduce pânea de toate zilele, dar când este vorba de interesele mari ale poporului, atunci nu ne vom lua după capul unor oameni, cari de fel nu trăesc în mizerie și în sărăcie.

Am adus și noi știrea despre o împăcare a partidului național cu guvernul. Am salutat cu bucurie o astfel de procedură, carea constituie punctul cardinal din programul nostru, și am excepționat numai modul unei apropieri, fiindcă și în cazul acesta am observat un fel de nesinceritate, un fel de vânzare după interesele particulare. Părerea noastră e, că în interesul binepriceput al poporului românesc, apropierea să se facă pe toată linia, cu consimțământul poporului, și cu privire la multele trebuințe ale poporului. De aceea am excepționat din capul locului procedura deputaților naționaliști, că ei încep acțiunea de împăcare numai în favorul unor gazetari și sunt atât de nesinceri, că în fața poporului neagă tot ce au făcut.

E fapt, că între ministrul-președinte și deputații români s'a încercat o apropiere. E fapt, că multele procese începute contra «Luptei» și «Tribunei» au dat anză la pertractări. Și e fapt, că deputații români au predat ministrului-președinte un memorandum, în care promiteau capitularea în schimbul agrăției jurnaliștilor.

Deputații naționali n'au ținut de lipsă, ca despre cele întreprinse de ei să aibă știre și poporul. Cu toate acestea lucrul a resuflat în public, poporul a prins de veste despre cele ce se pregătesc și mai ales la alegerile municipale poporul a dat destule dovezi, că o împăcare și înțelegere cu poporul maghiar ar fi binevenită.

S'au spăriat însă deputații naționali. Prin foile lor au început să desmintă încercările de apropiere și în unul din numerii mai proaspeți ai «Luptei» pășește pe arenă chiar și dl dr. Aurel Vlad. Dl Vlad, într'un articol de fond, ne explică ținuta din urmă a deputaților naționali. Ne spune, că nu s'au aruncat în luptă ca aliați ai croaților, pentru că lupta și așa ar fi fost zădarnică și nu s'ar fi putut ajunge la căderea guvernului, și la finea articolului neagă, că între deputații români și ministrul-președinte ar fi existat vre-un pact și toate se reduc la un *taifas*, avut cu ministrul-președinte.

Să nu fim rău înțeleși! Să nu se creadă, că am fi în contra unei împăcări, ba ne-am bucura dacă i-am vedea pe toți deputații români luptând pentru popor,

dela locul de unde alții lucrează, și mul ne ar conveni, dacă toți deputații români ar observa ținuta și tactica dlui deputat Burdia, sau a deputaților sași, pentru că numai pe calea aceasta ajungem să fericim poporul, dar de fel nu putem consimți cu modul de purcedere al dlui dr. A. Vlad, carele în fața publicității, în fața poporului neagă cele existente și prezintă lucrurile într'o lumină falsă. Tendința dlui Vlad e evidentă. Voeste să țină poporul român și pe mai departe în neștiință, la întunec, ca din nou să-l ațîțe, să-l conducă dupăcum vor cere capriciile celor din Viena. Adecă tot povestea dlui Birăuțiu, să-ți cauți de pielea ta și când ți-ai scăpat pielea, să rîzi în pumni; iar poporul, bietul popor, să tânjască în adevărata sărăcie și mizerie.

Ca să dovedim nesinceritatea dlui dr. A. Vlad, accentuăm din nou și susținem, că deputații români au înaintat ministrului-președinte un memorandum, în care cer revocarea proceselor contra «Tribunei» și «Luptei». Dl A. Vlad să mai încerce și a doua oară să nege și să reducă toate la un simplu taifas.

E din cale afară dureros, ca pentru seducerea poporului un deputat național să scrie chiar un articol de fond și cu autoritatea sa să pășască înaintea publicului românesc și să nege existența unor lucruri, despre cari mulți au cunoștință pozitivă. Această procedură nu e pozitivă pentru a schimba lucrurile, pentru că nesinceritatea și lipsa de adevăr nici când nu au făcut servicii intereselor mari ale poporului.

Trebuie să compătimesti pe conducătorii unui popor, cari nu mai merg pe calea adevărului și își dau silința să se prezinte într'o lumină înaintea guvernului, pentru ajungerea intereselor lor, și în altă lumină înaintea poporului, ca să-l prostască și să-l țină și pe mai departe de unealtă obrbă în mâinile lor.

Noua lege școlară și Români.

— Consistoare patriotice —

Multă vreme în cea mai mare mizerie a trăit dascălul român. Soartea lui bună sau rea depindea dela bunul plac al potentatilor satelor. Leafa și-o căpăta la sfântu-asteapla, el era considerat ca servitorul satului.

Cu toate acestea nimăruia dintre ai noștri nu li-a trecut prin cap să se ocupe de soartea învățătorului, să o îmbunătățească. Preotul, care ar fi fost chemat să mângăie pe dascăl în munca grea, ce o desfășoară, îl trata cu șicanări, îl espunea disprețului satului și fericit, de trei ori fericit se simția acel învățător, care avea și se putea lăuda, că are preot cum să cade.

Și totuși îți impune munca, ce a desfășurat-o dascălul român în așa împrejurări miser de vitrege. Rar s'a mai aflat învățător cu atâta abnegație și desinteres pentru ehemarea ta, cași dascălul român.

Dar munca nu a putut fi cea ideală, Dascălimea se recruta din elevii cu câteva

clase, elevii mai slabi, pe cari în cea mai mare parte nu dorul de muncă i-a dus pe acea carieră, ci or sărăcia, proprietatea inalienabilă a ori cărui student român, ori lipsa de sârguință și dor de muncă la școală.

Dreptaceea neamul nostru rămase îndărăt. Analfabeții, cari nu știau scrie și celi, la noi sporiau, pe când la alții scădeau. Dreptaceea statul nostru puse provizorie cap acestor stări declarând ca minim de salar pentru un învățător mistică sumă de 300 fl.

Cu chin, cu vai se dădu aceasta sumă. Consistoarele, cari ar fi trebuit să se bucure de așa ceva și cari mai naintea statului ar fi trebuit să vină cu așa propunere și hotărîre, cu greu au voit să ia la cunoștință ameliorarea sortii învățătorilor.

Și ai nostri credeau, că asta e destul, fiindcă nu-ți poți închipui conducători mai indolenți față de chestiile școlare, ca și oamenii noștrii, cari zic, că sunt conducători.

Nimenea nu și-a mai spart capul cu școala poporală și situația învățătorului. De cetim plânsurile învățătorilor din vremea asta, vedem, că consistoarele nici pe aceea nu se îngrijiau, ca învățătorii să-și capete salarul.

Dar învățătorii sunt accia, cari pregătesc viitorul unei țării. În mâna lor e depus rolul, ce-l va avea o țară, un neam, n viitor. Oamenii dela cărma statului știau pe mult asta și văzând indolența confesiunilor la propunerea ministrului Apponyi se a duse noua lege școlară, care asigură un trai mai cinstit învățătorului.

Am auzit văicărerile pretinșilor noștri conducători. Știm, că și la noi s'a ținut adunare de protestare.

Legea prescrie anume, că acolo, unde confesiunea nu poate plăti, dă statul înregire. Și-acum ce fac ai roștrii? Alăta au svârcolit și fanatizat poporul, că acesta în multe locuri a votat sumele de întregire

Ce înseamnă asta? Că dacă domn mai nainte se îngrijiau ei înșiși de îmbunătățirea sortii învățătorului, poporul și atunci ar fi dat și nu ar fi fost lipsă de legea nouă.

Mai e în legea cea nouă, ca pe școlii să fie inscripție în limba ungurească. Legea trebuie și executată. Consistorul nostru și cel din Blaj s'au și grăbit să se supte ordinațiunilor legii, cum se și cuvina,

Presă română condusă de advocați varsă din această ocaziune foc și pară, deși toți știm, că legea trebuie executată! Și nu e ridicol a ataca pe cineva, că vrea să fie legea?

Semne bune.

Abia sunt câteva zile dela vorbirea ministrului-președinte Weckerle în casa magnaților despre chestia de naționalitate, în care a accentuat, că oamenii inteligenți și cu calificăție în toată regula din sinul naționalităților au să fie aplicați în oficiile mai înalte de stat, și deja ne-a ajuns o nouă ordinațiune a ministrului de interne,

carea ne face bucurie, pentru că tot mai mult ne convingem, că actualul guvern toate voește să le facă spre binele poporului.

S'a întâmplat deja în multe părți ale țării, că în părțile locuite de naționalități au fost aplicați și astfel de funcționari, cari nu știau limba poporului, și așa nu puteau înțelege plângerile poporului și nu puteau să lucreze după cum cereau interesele poporului.

Ministrul de interne prin ordinațiunea sa cea mai nouă pune capăt astorfel de stări anormale și în interesul poporului și a unei administrații bune și corecte, a dispus, ca la administrație să se aplice numai astfel de funcționari, mai vârtos protopretori și pretori, cari cunosc limba poporului, cu care vin în atingere, iar acei funcționari, cari se află deja în slujbă, să caute să-și însușească limba poporului.

Ca organ de publicitate aducem cu plăcere la cunoștința celitorilor noștri astfel de lucruri și ne place să credem, că ordinațiunea ministrului de interne va fi conștientos executată și vor înceta multele neplăceri și plângeri, ivite de multe ori din împrejurarea, că funcționarul n'a fost în stare să comunice direct cu poporul.

Prelegeri economice *)

de: Ioan Grosorean,
protopretor în com. de avere.
(Continuare).

II.

Introducere.

Altoirea pomilor nu este lucru greu, deoarece-ce fiecare econom, care are tragere de inimă la economia sa, și care dorește, ca pomăritul să-i fie spre folos, are numai să-și cumpere un cuțit de altoit, un cuțit de oculat, un despicător, un cosor, foarfece de pomi și în fine un ferestrău de pomi și apoi poate fi sigur, că având toate aceste sulce, numai-decât va învăța măiestria altoirei, care se face prin copulare, în despicătură, în coaje și prin oculare.

Dacă în comuna întreagă nu se află nimenea, cine să-l învețe la altoire, ori că dorește să știe cu deamănuntul toate secretele pomăritului, și vrea să cunoască toate izvoarele, menite în scopul, ca economii noștri să capete gratuit, ori cu jumătate de preț vlăstari nobilitați de diferite soiuri de pomi, — acela să se adreseze ori să meargă în persoană la institutele noastre de economie, unde vor avea cea mai bună ocaziune să învețe toate cele de lipsă în d'ale pomăritului. Acolo va putea cu înlesnire învăța nu numai altoirea și secretele pomăritului, ci va cunoaște și toate izvoarele de lipsă la procurarea vlăstarilor și la evaluarea poamelor produse.

În comitatul nostru puțini economii se află, cari să cunoască bine însușirile pământului lor, ori să știe gunoi raționalmente pământurile și pomii lor. Economii noștri, spre pildă, așa gunoiesc pomii: Fac în jurul pomului o movilă de gunoiu, fără considerare la aceea, că oare gunoiul cum

*) S'au ținut din încredințarea Reuniunii economice a comit. Caraș-Sev. în Sadova-nouă. Aceste prelegeri economice se vor ținea și în celelalte comune, aparținătoare la cercul Teregovei.

ste: copt ori necopt, verde ori putered De săparea ușoară a pământului în jurul pomilor, cât ține coroana pomului, economii noștri nu se îngrijesc de fel, deoarece-ce ei cred, că rădăcinile principale ale trunchiului absorb suc din pământ și puterea din gunoiu.

Dacă economii noștri ar avea cunoștință despre aceea, că meniștiunea rădăcinilor principale este: susținerea trunchiului în sus, iar rădăcinile laterale, cari se extind în linie directă cu coroana pomului, sunt acelea, cari grijesc de nutrirea și rodirea pomilor, atunci de sigur ar ști și aceea, că gunoiul pus în jurul pomului mai mult strică decât ajută, considerând, că în materia de gunoiu se află cuibul imenselor insecte și vermuleți, cari vârându-se sub coaja pomului, îl nimicește cu totul. Cel mai mare dușman al pomilor sunt omidele și alte insecte, cari nimicesc pomii cu desăvârșire; despre curățirea pomilor de acești părășiți, economii noștri nici habar nu au; prin urmare poamele jignite de insecte pică din pom înainte de vreme, și apoi n'au nici un preț, considerând, că poamele stricate nu le cumpără nimenea. Dealtmintrelea din poamele jignite de insecte se poate face oțet, must dulce de poame și vinuri de poame.

Este adevărat, că economii noștri umplu grădinile lor cu pomi, se înțelege de sine însă, că aceștia mai toți sunt semi-sălbatici; și apoi îi sădesc așa de des lângă oiață, încât soarele nici în luna lui cuplor nu poate străbate între ei; prin urmare pomii lipsiți de lumină și căldură, nu rodesc de fel, considerând, că pomii, dacă li se îmbină coroanele și rădăcinile laterale, produc numai frunze fără poame, ori că rodesc tot la doi sau trei ani.

Patria noastră, și deosebit ținuturile muntoase cu clima sănătoasă, cu izvoarele și rîurile sale bogate, ar fi în stare să producă atâtea poame și lietaruri, ca să umplă toată Europa cu produsele noastre, pentru cari am putea câștiga milioane de coroane, cu cari s'ar îmbunătăți starea materială a economilor noștri, și totodată am arădica starea economică a patriei noastre la acel nivel, la care se află astăzi celelalte țări mai civilizate și mai bogate decât noi.

Știri politice.

— În 20 Ianuarie se vor întruni din nou delegațiile la Viena. În ședința viitoare se va discuta urcarea lefii oficerilor.

— În Croația e pornită lupta și campania electorală. Banul Rakoczay se năcăjește a-și compune un partid, partidul național în Croația. Fostul ministru croat, Tomasci, crede, că prin partidul său, care stă pe bază uniunii cu Ungaria, va putea să scoată carul înămolit al politicii croate.

* * *

E vremea enunțațiunilor politice de anul nou. Fiecare, care se crede și pe care-l țin de conducător, află de bine să-și spună părerea asupra mersului treburilor din anul, în care am intrat politicește.

Partidele s'au prezentat pe la șefii lor

și i-au salutat de anul nou și fiecare dintre aceștia a vorbit ceva.

Majoritatea dietei dimineața la 10 oare s'a prezentat la prim-ministrul Wekerle. Orator a fost deputatul *Sághy Gyula*, care exprimă încrederea coaliției față de politica și ideile lui Wekerle.

Mulțămindu-i, a amintit Wekerle lucruri interesante, din cari reținem următoarele:

«Materiile arzătoare, ce se adunaseră în cursul anilor în Croația, se înălțară până la bastioanele, cari apără siguranța statului, manifestându-se prin tendințe nedrepte și cari trec peste marginile ordinii noastre de stat. Tot din partea unor fii ai naționalităților noastre flacărele, cari în timpul pasivității ardeau numai pe alocuri, s'au ridicat și acestea până la bastioanele, cari apără statul».

— La *Kossuth* impozantă a fost felicitarea. El a spus lucruri interesante, că adecă la primăvară se va prezenta dietei *reforma electorală*.

— Au mai fost felicitați *Andrássy*, *Zichy* și câțiva înși s'au dus și la — *Bánffy*.

— Am prorocit-o de mai înainte. *Partidul naționalităților e în discompunere*. Cea mai mare desorientare domnește între membrii partidului. Fiecare ar vrea să ajungă conducător. Sârbii nu mai ajută pe ceilalți, fiindcă vreau să-și aleagă patriarh de al lor. Slovaci se ocupă mai mult cu organizarea cercurilor electorale, dar s'au mai speriat ei și de cazul lui *Jehlicska*, care din deputat a ajuns capelan în nordul Ungariei.

Între Români domnește cea mai mare neînțelegere. Cu *Lucaci* nu-s mulțămiți, zbiară în contra lui *Mi hali*, fiindcă nu face nimic. De luni de zile nu a mai ținut clubul ședință. Deputatul *Suciu* a scris, că iese din partid, fiindcă așa nu se poate lucra. Va să zică toți se ceartă și se trag pe sfoară.

Între astfel de împrejurări obștea românească s'a pus pe punctul de vedere al păcii și ne dă nouă dreptate.

De ce să ne tragă pe sfoară Sârbii, Slovaci? De ce să asculte obștea română de oameni, cari fac o politică, care duce din eșec în eșec.

Profeția noastră s'a împlinit. Și ne pare bine, că noi am fost primii, cari am accentuat sus și tare, că e lipsă de un alt partid la noi, partid moderat, care să se îngrijască de interesele poporului.

Concerte și petreceri.

Săptămâna trecută făcui început petrecerilor și concertelor, ce vor fi în acest carnaval în orașul nostru. Auspiciile sunt bune. Nefiind aici teatru stabil, concertele, reprezentanțiile date

de diletanți au o meire culturală Prin ele se răspândește destul gustul pentru literatură și artă. E de laudat ni-zuința celor ce benevoli vreau să ne delecteze.

* * *

Seria a început-o *Societatea filantropică a femeilor catolice*, a cărei impozantă reprezentație a fost în 26 Dec. n. în sala cea mare a otelului *Lichtneckert*.

Frumoasa gardă de diletanți s'au achitat cu deplin succes de rolurile lor. Unele puncte au fost executate cu adevărată rutină de artist.

Opera comică a lui *Blodeck: Im Brunnen* ca predare s'a ridicat mult peste nivelul obicinuit la o trupă de diletanți.

La așa ceva ne așteptăm de altcun, fiindcă de mai înainte cunoșteam pe improvizații actori și actrițe.

Dela dna *Heinzl* nu se putea aștepta altceva, decât suaritate în cântare. Partnerii ei încă nu s'au lăsat mai pe jos și adecă *Faragó*, *Reisz* și dșoara *Balint*, pe care ne-am dat să o vedem totdeauna acolo, unde e vorba de succes.

Corul unit ne-a surprins prin preciziunea și disciplina artistică, ce a dovedit-o. Nici orchestra nu a lăsat nimic de dorit.

Și parcă toate acestea de mai înainte le știa publicul, căci inundase atât sala de mâncare, cât și cea de concert așa că trebui să se ia jos despărțitoarea.

Pentru succesul și neobositul zel dezvoltat în jurul aranjării acestei serate cuvinte de sinceră laudă și mulțămite se cuvine dnei *Schwab*, presidenta Societății.

Și succesul material a fost satisfăcător. S'au strâns mai mult decât o mie cinci sute de coroane serie și cu cifre peste 1500 coroane, ce înseamnă mult azi, când — se zice — lumea nu are bani.

A doua serată muzicală ne-a oferit-o în 28 Dec. în cafeneaua Central societatea filarmonică de sub conducerea farmacistului *F. J. Müller*. El însuși talent muzical, care iubeste muzica mai pre sus de toate, foarte răușită trebui să fie și serată.

Societatea adecă acum și-a serbat iubileul de 40 ani.

Antreul fură deci acele două cântece germane, cari au figurat în program la prima serată, ce a dat-o reuniunea. Tot ca să se dovediască un așa frumos trecut a vorbit *Faragó László* despre trecutul societății și puterea cântecului.

Programul a fost bogat și succes. S'a putut asculta accentele înduioșătoare ale *Himnului*. S'a predat cu multă dibăcie un *Trio* din Mozart de *F. J. Müller*, *Stefan Faragó* și *Rob. Jerome*.

A plăcut mult *Sarasate*, cântate de frații muzicieni, ambii ruținați *Faragó*.

Punctul de forță fu *Cântecul maghiar de Kerner-Herodek*, melodramă, declamată de *Buza Lajos*.

E obicei să se scrie la fiecare punct elogii. Noi nu o facem. Ați fost toți acolo și d-voastră și ne cade bine, de constatați dimpreună cu noi, că reuniunea ne-a oferit o seară de elevațiune sufletească.

Cronica teatrală.

Trupa teatrală sosită în orașul nostru sub *Gavriil Miklósy* pare a fi cu mult mai bună, decât cea de acum an. Si piezele alese sunt mai norocoase. Pe când acum un an, se alegeau astfel de operete ca repertoriu, cari pretindiau rutină muzicală și voce, fără ca trupa să aibă membrii pentru așa roluri, în anul acesta piese ca *Csöppség*, *Az ördög*, *Kis baba* cu talent predate fac cu mult mai mare impresie.

Publicul nostru firește a primit cu obicinuita îndoială și trupa asta, dar primele piese plăcură într'atâta, în cât numărul cercetătorilor teatrului crește pe zi ce merge.

Dintre reprezentațiile săptămânei în deosebi amintim *A csöppség* și *Az ördög*. În ambele rol de frunte cu măiestrie interpretat a avut *Kürthy Lili*, care în prima piesă fu fetița drăguță, pe care tată-său, o încredințează zălog unui prețin tinăr și termină, că inima tinărului ajunge zălog fetei. În a doua piesă fu modelul *Selyem Cinka*. Nu mai puțin bine a jucat în *Milliárdos Kisasszony*. Bun partner a avut în *Székely Sándor*. *Miklósy Gábor* în *Az ördög* a fost adorabil.

Sâmbătă s'a predat *Rab Mátyás*, după care va urma în repertoriu *Boszorkány*, *Helyre asszony*, *Kis baba*, *Báránkyák*.

NOUȚĂȚI

Aviz. Pentru plugari, co-

dreni, servitori, muncitori se

trimite ziarul cu jumătate

prețul, adecă cu 4 coroane

la an.

Știre personală. Deputatul nostru, consilierul aulic *Constantin Burdia* a venit în 27 Dec. acasă pe vr'o două săptămâni.

Numiri. Ministrul de culte și instrucție publică a numit pe *Ioan Ginol* învățător în *Vecchaz*, iar pe *Bela Hunfalvi* la școala elementară din *Sacul*.

Transferare. Ministrul de agricultură a transferat pe forestierul erarial din *Liptó-ujvár*, *Iuliu Klimkó* la forestieria din *Dalboșeț*.

Dela casa oraşului. Cu 1 Ianuarie n. au fost trecuţi la pensie cassarul Müller şi protocolistul Lud. Gangl. Postul de cassar nici provizorie nu e încă împlinit, iar în locul protocolistului Gangl. primarul a pus substituit provizor pe Ioan Buru, expeditor orăşenesc, la care post a fost pus interinal din partea primarului Ioan Vladu, scriitor la oraş şi ca oficial de cassă a fost numit substituit Ioan Florian, fost subnotar în Toracul-mare.

Regaliile oraşului, începând cu 1 Ian. n., au fost preluate de oraş, care le conduce prin funcţionarii săi uniformaţi. Se speră. că prin faptul acesta se vor mări considerabil venitele oraşului.

Dela Comunitatea de avere. Comitetul în şedinţa sa din 31 Dec. n., ţinută sub preşedinţa Il. Sale dlui Const. Burdia, a numit pe dl Vasile Marişia forestier, iar pe dnii: Pavel Pascu şi Petru Mihalescu de *adjuncţi-forestieri*. Felicitările noastre!

Alegere de primar în Prilipeţ. În 20 Dec. n. a fost ales nou primar în Prilipeţ în persoana lui Dănilă Brăila.

Un început frumos. Dl prof. Dr. Nic Regman a început un ciclu de conferinţe în sala reuniunii de cântări. În Duminecele din urmă două a vorbit prima dată despre *Cultura românească*, iar în a doua Duminecă despre poeziile Maricei Cunţan. Ambele conferinţe lucrate cu mult gust au fost ascultate cu mare interes.

Societatea fiarmonică din Caransebeş ce de prezent stă sub preşedinţa spîterulu F. J. Müller a ales membru onorar a său pe consilierul aulic şi deputat di eta Constantin Burdia încă pe vremea, când era primar al oraşului.

Diploma de onorar membrii însă din motive nouă necunoscute i-a fost predată numai Dumineca trecută de o deputaţie condusă de preşedintele societăţii F. J. Müller care în cadrul uaci frumoase vorbirii î predele diploma mulţămindu-i pentru deosebitul interes, ce l-a arătat todeauna faţă de reuniune scăpând-o chiar dela disolvare.

În cuvinte pline de duh şi umor răspunse Burdia, promiţând, că şi de aci înainte va sgrijini şi purta la inimă înaintarea reuniunii.

Espoziţie de ţesături de casă din Lugoj va aranja la primăvară deputatul Boşei, Iulian Weisz dimpreună cu vicespanul Aurel Issekutz. Ţesături şi broderii de prin ţinutul Boşei vor alcătui partea de căpetenie a espoziţiei.

A bancrotat neguţătorie Béla Deutsch în Bocşa-germană şi Bela Salinszky în Reşiţa. Nu ştim, câţi plâng după ei.

Au furat cassa comunală. Din comuna Deseşti au furat Joi a fost o săptămână cassa comunei, în care se aflau 2400 cor. Cassa goală a fost aflată în hotarul Zorlenţului. Făptuitorii nu au fost descoperiţi încă.

Omor. În comuna Sinteş i nevasta Talida Lupulescu îsi vându-se averea întregă pe 600 coroane, din care 300 cor. dădu unei familii să o susţie.

În 24 Dec. la 4 ore aimineaţa a fost aflată la Iosif Calisnan din Boteşti moartă.

Acesta aşteaptă acum în puşcăria judecătorei cercuale din Făget cercetarea omorului.

Şcoala din Caransebeş. Cu începerea anului şcolastic 1907—8, când se publicase în comuni, că se deschide gimnazul în Caransebeş şi că grănicerii, cari voesc să fie primiţi în internatul Comunităţii de avere să-şi trimită petiţiunile — înflăcărutul naţionalist din Iablaniţa cu fel de fel de apucături voiă să reţină pe părinţi a-şi trimitte copii la şcoală.

Între multele apucături, spre a găsi răsunet, numi gimnazul din Caransebeş şcoala lui Burdia, şi zicea cătră popor, că oare în şcoala lui Burdia să-şi trimită e copiii. Şi Sfinţia Sa inventă şi născoci lucruri, de cari Ńi se ridică părul în eap, asa că în mod natural te întrebai, oare e acesta slujitor al altarului, acesta, care în modul cel mai neomenesc desfidă şi disconsideră adevărul. A trage pe sfoară pe cineva, când acela îţi e parohian, nu e virtute creştinească.

Cu astfel de tertipuri umbla eroul dela Iablaniţa, ca să nu meargă nime dela noi în gimnaz.

Au mers şi dela noi 3 copii în gimnaziul din Caransebeş. Au trecut 4 luni, şi dela părinţi nu s'a cerut nimic până acum pentru întreţinere.

Mare a fost surprinderea noastră a iablaniţenilor, când Luni au trecut acasă pe feriile Crăciunului mai mulţi internişti prin comuna noastră, îmbrăcaţi în uniformă de tot admirabilă, punându-ne în uimire pe toţi bunătatea binefăcătorului grănicerilor, a preşedintelui Const. Burdia Acel om, despre care se zicea, că ne vinde pădurile, că ne fage Unguri prin gimnaziul din Caransebeş — poartă o grijă părintească faţă de foştii grăniceri, de fraţii săi

Numele dlui Const. Burdia îl auzi zilnic în popor, îl auzi zilnic şi de pe buzele copiilor, cari şi ei cunosc faptele nobilelui bărbat.

De multe-ori poţi auzi, cum copiii plini de bucurie zic, că ei vor învăţa bine ca să meargă în şcoala lui Burdia,

Sezonul teatral va ţinea în acest an în Lugoj mai mult decât în alţi ani şi adecă pe la începutul lui Februarie până finea lui Aprilie.

Calea ferată Oraviţa-Bocşa-Reşiţa. În 4 Ianuarie 1903 sub preşedinţa vicespanului Aurel Issekutz însoţit de priminginerul Alex. László, dr. Benedict Fischer şi notarul comitaténs Ioan Milutinovici se va ţinea ancheta în cauza espropierii acelor teritorii, peste care va trece linia ferată, Lucrările se vor începe, chiar de proprietarii de acum nu s'ar învoi să predee pământurile de lipsă.

Legătură nouă între Timisoara ş Bocşa Trenul, ce pleca la 11 ore 20 min a. m. din Timisoara spre Bazias, nu avea legătură la Voitec cu Bocşa. De acum încolo

acest tren, ca tren mist va avea continuare spre Bocşa, unde se va ajuuge la 3 ore 30 minute.

De asemenea prin facerea liniei Oraviţa-Bocşa-Reşiţa se va introduce un mers cu totul tot nou al trenurilor, ca atât pe linia Timisoara-Reşiţa, cât şi Timisoara-Oraviţa via Jidovin să circuleze trenuri directe de persoane.

Fântână publică în piaţă. Puţină şi mică e podoaba oraşului nostru. Dar totuşi mai multă, decât a altor oraşe din provincie. La noi doară e statua monarhului nostru, statua zămislită în fantazia de mare artist a lui Fadrusz.

Acum e vorba de infrumşetarea pieţii care afară de crucea românească n'are nimic, decât grilagiul murdar dinaintea cafenelei centrale.

Sunten informaţi adecă, că o doamnă bogată ar voi să facă o fântână publică în piaţă. Vestea o salutăm cu bucurie, fiindcă e vorba de frumşetarea oraşului nostru şi de un pas spre a pune capăt mizeriei de apă, ce domneşte în oraş.

Restauraţie în comitatul Timişului. În 30 Dec. a fost restauraţia în comitatul Timişului, restauraţie, ce a fost precedată de o apugă companie electorală.

Semnele arată, că alegerea s'a făcut spre mulţămirea tuturor din comitat. Vicespan a fost ales: Alex. Ferenczy, proto-notar: dr. Iuliu Hollósy, preşedinte al sedriei orfanale: Iuliu Hováchics, fisc suprem: dr. Ioan Darabauts, fibirău central: Iul. Somogyi, fost fibirău în Biserica albă unde acum a fost ales Arpad Heinrich. Celelalte oficii au fost împlinite prin funcţionarii de până acum.

Comune mari pe teritorul comitatului nostru au fost declarate Broşteni şi Greovaşul.

Vamă. Pe baza punctului 21 al §§ 99 din I articol de lege din 1890 funcţionarii de stat şi municipali sunt liberi vamă.

Deoarece oraşul a luat vămile în regia proprie, sunt avizaţi toţi aceştia a avea la sine bilet de legitimare date de căpitanul poliţienesc din loc.

Furt. Din tunelul dela Surducul mare în săptămâna trecută s'a furat 10 kg. dinamită şi 75 bucăţi de patroane de dinamită. Până acum nu s'au aflat hoştii.

Epidemie. În comuna Ramna între copii de şcoală s'au ivit cazuri de vărsat negru.

Epidemie de scarlatină din Lugoj — ni se scrie e pe incetate, așa că în 2 Ianuarie s'au deschis iar şcolile.

Îmbrăcat în haine de călugăr. Săptămâna trecută a prins poliţia din Lugoj pe un tânăr îmbrăcat în haine de călugăr, care nu se putu legitima. La ascultare a zis, că-l chiamă Ernest Guynot, e de 26 ani şi e călugăr benedictin. Vorbeşte franţuzeşte, latineşte şi italieneşte.

Poliţia imarecă acam să ştie, de e preot, ori v'un escroc îmbrăcat în reverendă.

Comună fericită. De mult se tot plângeau feneşenii, că nu au păşune, că izlazurile nu li-s de ajuns.

Acum, cum suntem informaţi, la intervenirea Il. Sale d-lui Const. Burdia ministrul de agricultură a dispus, ca din pădurile erariale de lângă Feneş să se târşească mai multe mii de lanţuri de pădure care apoi ca izlaz să fie împărţite între Feneşeni,

Se zice, că o deputație impunătoare din sat va veni zilele acestea aici să-i mulțamească Il. Sale pentru deosebita grijă părintească, ce o poartă față de feneșeni.

Casă de păstrare nouă în Lugej. În 21 Decembrie a. c. s'a înființat în Lugej sub titlu «Közgazdagsági Bank Részvénytársaság» e bancă nouă.

Capitalul fundamental e de 500.000 coroane dintre cari deocamdată s'a solvit 165.000 coroane. Activitatea o va începe în primele zile a anului 1908. — Membrii direcțiunii sunt: Const. Burdia dep. diet. președinte, director executiv: Geza Neumanu. Membrii direcțiunii: Adolf Fischer Dr. Béla Frökl, Lőrincz Fried, Aurel Issekutz, Félix Keppich, August Makay, Dr. Friedrich Hajdu, Imre Vargits și August Studeny. Membrii comisiei de supraveghiere: Béla Biró, Eduard Krrucz și Dr. Nicolae Jonescu.

Doi meteori uriași. Aproape de Long Island a căzut nu de mult în mare un meteor uriaș chiar când se nizuia spre acel loc vaporul «Cambrian». Matrozi vaporului au observat în partea de miază noapte a orizontului o lumină palidă; în momentul următor însă cu iuțea fulgerului să lasă în jos un meteor aprins răspândind o căldură înădușitoare și un gaz cu totul neplăcut. Dacă acest meteor ar fi alins numai vaporul, iar îl nimicim necondiționat; și așa cu prăbușirea lui în apă a sculat un val atât de puternic, încât — în tocmăi ca la un cutremur de pământ — apa a străbătut adânc pe uscat. Meteorii mai grei nu numai că sunt foarte rari, dar sunt și foarte periculoși. Nu de mult în Australia, în apropierea orașului Melbourne, pe proprietatea unui țaran, călătorul englez Bruce a dat de un meteor a cărui greutate era de câteva măzi; acest meteor de mare preț a fost cumpărat cu suma de un font sterling și dăruit muzeului britanic. Muzeul a voi să transporte această comoară pe un car separat, când economul aflând ce comoară mare ajunge meteorul — unindu-se cu câțiva soți de ai săi — a voit să împedecă transportarea aceluia, așa încât numai la întervenirea miliției din Melbourne au putut așeza meteorul pe vapor. Dar abia a părăsit acest vapor, care avea de scop să răpească meteorul cu forța. Despre aceasta luă știre guvernul și numai decât ordonă un vapor de rebel care să însoțească meteorul până la Londra. Acest meteor gigantic care s'a așezat în muzeul regesc are o greutate de cinci măzi, și e unul dintre cei mai grei meteori.

Zuturor cetitorilor și colaboratorilor noștri le poftim sărbători fericite!

Glose.

Prețuri fixe!... În fine ne bucurăm, că am ajuns la voi. Cel puțin comerciantul, or industriașul să ne trateze deopotrivă. Prețul fix îl vezi, nu-ți convine, nu cumperi.

De altceva e însă acum vorba. S'au scumpit prețurile, s'a scumpit viața. Din aceste motive ministrul de război a ridicat *cauția* oficerilor, ce vreau să se însoare, crezând, că'n felul acesta face imposibil pe Amor în casta oficerilor.

Plânge lumea, că s'prea puține parole. Dar în fine îți poți aranja viața și mai modest. Ce să faci însă sărmanii ochi frumoși, de s'au lipit de vr'o uniformă?... Vor plânge, vor plânge mereu...

... Ba nu... ba nu... sunt doar și *minciuni convenționale*, dupăcum le zice Max Nordau.

Greu e orice început. Dar mai greu se începe ceva, când numele îi e înghețarea unei *societăți de patinat* în Caransebeș, într'o Duminecă trecută se stinseră și luminile în sala cea mare a otelului Lichtnekert după amiază la șase ceasuri pe când fu convocată adunarea de constituire, atâta lume venise.

O atmosferă patriculară e la noi în oraș... atmosferă *artistică*. Surprindere plăcută ar fi pentru cine aici ar petrece primele săptămâni ale carnavalului. În scurt timp ar vedea, că la noi aproape în fiecare al doilea individ e temperament de artist. Poți vedea adevărate reprezentări de diletanți, unde e atât personal, cât în *Gyrano de Bergera*, or ca comparația să fie mai cunoscută, cât în *Vaduvioara veselă*...

... Și apoi mai îndrăsnesc să mai vie și alți actori în orașul nostru!!!

...Iarăși și iarăși reprezentări de diletanți, reprezentări internaționale, dar nu fiindcă programul ar fi internațional, ci trupele 's internaționale. Sunt în ele reprezentate toate naționalitățile de aici români, unguri, nemți etc.

Din aceste reprezentări un călător ar face următoarele deducții: a) aici a fost cândva graniță militară, b) trăim pe teritoriul statului ungar, dar aceea nu, că linutul și orașul e în cea mai mare, covârșitoare parte locuit de Români.

Referentul nostru școlar vrând să arate că se pricepe la inconsecvențe printr'o nouă ordinațiune redactată în trei peri scoate din vigoare provizorie ordinațiunea referitoare la inscripțiile școlilor.

Di Braniște a interpretat adevărat altminterlea §17 din legea aceasta. Si fiindcă di Braniște s'a gândit, când a vorbit, referentul școlar a crezut necesar, că e bine să te iai după capul unui om, ce gândeste și și-a revocat ordinațiunea.

PARTEA LITERARĂ.

La moară.

Florica-i fată de morar pentrucă, pentrucă morarul are o fată.

Dar, ce mai atâta vorbă: moraru-i morar și Florica-i Florică. Ceiace se poate vorbi și trebuie să se vorbiască, este că Florica e o floriceică, s'o pui într'un răzor cu floricele: subțirică și mlădioasă în mers și 'n vorbă, apoi... apoi așa cum să nu-și iasă lumea din sărite!

Când îți vorbește, te prăpădește; când îți râde șireată, te omoară. Acum, dacă s'or fi gășind în sat creștini cu frica lui Dumnezeu, cari nu voesc nici să moară, nici să se prăpădească pentru o fată, se găsește însă, unul, tot cu frica lui Dumnezeu, care și-a pierdut mințile.

Iar tu, morar, om întreg la minte, îți găsești să faci clacă tocmai... tocmai atunci când lumea nu prea e în toată mintea.

Acum, nebuni se găseșc mulți în sat și tocmai din pricina asta, morarul știe că are să-i vie multă lume la clacă. Dar iarăși, sunt nebuni și nebuni: cu nebuni, buni de legat — nici unul din Storești n'a fost legat — nu faci nici o treabă, dar cu aștia e în stare morarul să curețe într'o noapte porumbul dintr'un câmp întreg.

Satul Storești — un sat cu flăcăi, cu fete și cu moară — e răsfirat pe o vale scaldată de o gârliță limpede ca cristalul. În mersul ei zglobiu poartă, par'că, toată viața și sănătatea munților păduroși.

De la marginea de sus a satului, se desface din gârliță iazul. După șirul întortochiat da arini și tufe, rânduite sub poalele dealului, se cunoaște cursul, tot întortochiat al iazului, care se pierde în crângul dela spinarea dealului, după care se pierde și iaz și gârliță.

Apa pe scoce, plescăe, regulat iar piatra huruind obosită, frământă niște rămășițe de porumb.

Nică-morarul — o zidire de Români, să nu te gălcevești niciodată cu el — stă răzimat, cu pipa în colțul gurii, cu spațele spre roată, iar cu mâna frământând făina ce curge în postavă.

Și chiar dacă n'ar fi așa, așa trebuie să fie. Satul nu și-l poate închipui pe Nică, decât cu pipă și cu moară.

Orice om mai știe, că înțelepciunea unu morar e acolo la postavă: cearcă făina în palmă și dacă e prea mărunță, bate cu ciocanul într'o pană, sau sucește un surub mai așa; iar dacă e prea mare, face tot cam așa.

Din tinda morii ușa se deschide într'o odaie plină cu ștuleți, încât au ajuns risipiți prin tindă, chiar până pe sub roate. Deosebit de asta, afară mai sunt două căruțe, cari își așteaptă rândul.

Din odaia cu porumbul, o ușă dă în alta, ceva mai mică, dar îmbrăcată și gătită ca un pahar. Acolo e toată îmbrăcăminte casei pentru zestrea fetei.

Florica s'a gătit și nu s'a gătit, pentrucă ea știe că o haină bună, tăvălită prin porumb, să strică.

Ea știe că-i fată frumoasă — și nu vrea s'o știe. O știu însă alții mai bine, pentrucă trebuie s'o știe. Dar și ceeace știe ea e știut: că fecior frumos și vrednic ca Sivu al Berebencioaii nu e în sat.

Se înserează și un svon ușor, o șoaptă nedeslușită vine din liniștea satului.

Lumini tot mai dese îl împetritează și noaptea tot mai grea și mai nepătrunsă se lasă. Svonuri depărtate de cântec vin din spre sat, sau din cătunul de peste vale — și pâlcuri-pâlcuri de curățitori încep să s'arate.

Stăpâna casei — o sfârlează de babă — îi primește în ușă pe toți cu vorbe bune. Vine întâi o ceată de flăcăi și fete cu lăutar în frunte; mai târziu, doi câte doi — flăcăul și fata — singurei, strecurându-se pe ușă, prin lumina slabă a lămpii, atârnată de podul morii.

Florica îi primește pe toți cu drag și cu voe bună: de altfel cum să primești tu pe omul, care-ți vine în casă, maicuseamă la elacă? Trebuie să fii prietenos și bun cu toți, dacă vrei să te știe lumea om. Așa e firea morarilor — și Florica-i fată da morar.

Nică-morarul știe că numai atunci îi macină moara, când și el măcina din gură vorbe bune.

Tot așa și cu elaca și nu tocmai, căci dacă morarul n'ar avea pe Florica așa cum e, ar căcăli-o vre-o două săptămâni cu curățatul — și morarul știe bine, că nu de dragul morii vine atâta suflet de om în casa lui.

Dar Florica-i fată de măritat, și acum, în sat sânt și câțiva flăcăi de seama ei.

Glumele au început odată cu elaca, dar și mânil se mișcă; nu-i vorbă, a spus-o dela început unul mai sfătos dintre flăcăi: «Măi băeți, vorba-i vorbă și treaba-i treabă!» — și asta era Sivu Berebencioaii. Fiecare s'a așezat, unde-l îndemna inima.

Sivu aduce un scaun și îl pune la ușă; apoi prinde pe Miu de piept și-l frânteste pe el, de era să-i spargă lăuta. «Aici să-mi stai Scripcă și să-i tragi!»

Țiganul se înholbează năcăjit la flăcău, arătându-și albul mare al ochilor în lumina slabă a odăii: apoi, văzând chipul jurat al lui Sivu și mai cuseamă râsul morarului, care, cu pipa în colțul gurii, șade alături pe un scaun curățind — începu și el a râde, desfăcând din întunericul chipului său, niște dinți mai albi ca varul.

«Drăcos flăcău e Sivu ăsta, bată-l păcatele lui și nu l'ar bate!» — își zice morarul, scuturând pipa în gură, în râsul ce l'a apucat.

Asta o zice și Florica în gând și-i place că poate s-o zică. Și Iacobul lui Stirimin zice ceva, dar toată fața i se întunecă când zice.

Fășăitutul foilor se ntețește și pe ntre-cute știuleții ențățați cad unul după altul într'un colț al odăii.

Snoavele și râsul nu mai au sfârșit.

Baba Paraschiva, morăreasa, stă ce stă între curățitori și numai ce vezi c'o șterge în tindă.

Acoló, la vatră, fierbe o căldare cu dovleci și o oală cu cartofi noi pentru elăcași; apoi intră iar, ca să mai prindă ceva din staturile clăcii — și iar ese.

În colț, lângă morar, stă un moșneag sfătos, care știe mai multe decât a văzut și spune, spune mereu, de-i lasă pe toți cu gura căscată.

Două babe, alături, se bat zăpăcite peste gură: «Așa o fi, cumetre Ilie!.. Să ferească Dumnezeu!»

Și cumătru Ilie multe a văzut el, dar multe a mai uitat și-apoi acum nu prea are el așa «chef de vorbă»... Ehei, «din vremea muscalilor» să spue el, «de când cu Nemții!»

— Neamț ne-Neamț, trage-i Miule o o sârbă. Nu căsca gura, Miule! — strigă Sivu de sus, de pe grămadă, aruncând un tăciune de porumb drept în gura țiganului.

Lăutarul a început să se șteargă zăpăcit pe gură, scuipând.

Toți se prăpădeau de râs.

Numai moșneagul cu povestea grăi răstit lui Sivu: «Mă, da tu știi ce-a fost pe vremea Nemților, mă!? Ehei!.. — și începu dela cap povestea. Numai cele două babe au rămas ascultătoare, cu aceiași evlavie, la povestea cu Nemții.

Dar glumele și cheful s'au întins, maicuseama după-ce baba-Paraschiva s'a învârtit odată cu plosca printre clăcași.

Multe prostii mai face și Sivu ăsta, nu-i vorbă toate cu haz, dar le face și el de dragul cuiva... E drept că multe gâlcevuri se nasc din pricina asta; dar iarăși, Sivu, om de gâlceavă și suflet hain nu e — asta o știe toată lumea...

Florica face mare haz de drăciile lui, maicuseamă că știe ce suflet are.

«E un nebun!» — zice ea cătră celelalte fete la horă, când scapă din mânil lui.

Si într'adevăr, multe nebunii face omu' ăsta... dar asta nu înseamnă numai decât că-i nebun; de altfel nici Florica nu ține cu tărie la vorbele ei; și iarăși, niciodată ceartă între ea și Sivu nu s'a pus, pentrucă l'ar fi făcut nebun. Il știe apoi tot satul din casă de oameni cumsecade.

Decât, că Sivu ăsta are totuși un păcat: păcatul sărutatului și Florichi, de... nu i prea vine la socoteală.

«Hu, că omu' ăsta trebuie să fie nebun!» — își zice nu numai ea, când îi scapă din mâni, dar și celelalte fete, cari nu pot vedea sărutată o surată a lor, în ochii lumii...

Aproape de Florica, între alte fete, stă și Iacobu' lui Stirimin — al lui Stirimin, om cu așezare frumoasă și casier la biserică. — Si casier al bisericii nu-i lucru prost să fii, cel puțin așa zice Nică-morarul; dar nici suflet de om de ispravă nu e feciorul lui Stirimin — și așa o zice Florica, nu cătră tată-său, pentrucă ea n'are nici un amestec în treburile bisericesti, dar și-o sic-și, când îl aude pe bătrân lăudând peste măsură pe feciorul casierului.

La drept vorbind, feciorul lui Stirimin pare așezat, are dreptate bătrănu', dar cu asta ce-i? Sivu e așa cum e, dar la treabă îl știe tot satul cine e.

El el e stăpân și sluga la casa lui și învârtește gospodăria de primejdie. Toate merg strună și acasă și în câmp — și numai cu mâna lui le face Sivu toate, că tată n'are de mult, iar mamă-sa... cu bătrânețele...

La un om așa de vrednic și de viață, cum să nu-i ierte fața morarului câte o nebanie?

Țiganul nu-i mai dă mâna s'asculte la brașoavele lui moș-Ilie, ci-i trage una de dor, că le-a închis gura la toți, iar flăcăii rup par'că cu mânie coada știuleților. E atâta poveste în cântecul lui Miu, că fiecare găsește în el câte o bucățică din sufletul său.

Acum, dacă două suflete au aceiași poveste, nu-i Miu de vină. Nu poți să fii pe plac la toți nebunii — asla o știe el de la horă: Mie să-mi cânti, Miule, asta — altu, ailaltă...

Se zăpăcește și el. Capul lui doar tot tot un cap de rumân e. Si Nică-morarul îi crede, pentrucă și el de multe-ori e gata să-și piardă capul, când are lume multă la moară.

«Dă-i, babă-Paraschivo o leacă de unt la scripcă, să-i mai vie glas! strigă Sivu — și Miu prinde plosca, o răstoarnă odată, o răstoarnă de două-ori, apoi o răstoarnă toți clăcașii, iar fetele rușinoase nu vor s'o răstoarne. Voia bună crește, porumbul din odae se isprăvește, vine al de-afară — și așa mai departe.

Nică-morarul împletește, cunună, porumbul ales pentru sămânță, cu cândul la brașoavele lui Ilie, dar cu ochii la împletit. Foile fiște, cozile de porumb trosnesc și printre ele se amestecă atâta vorbă și râs, că pu-l știi pe niciunul hotărât ce vrea să zică.

Deodată un țipăt se ridică din mijlocul clăcașilor. O fată tocmai scapă din mâna unui flăcău, neagra de tăciune pe față.

«Se putea elacă, fără să le chinuiască pe bietele fete! — zise morarul cătră cei din jurul său.

Și așa au mers toate strună, păuă la sfârșit.

Nu-i vorbă, lucrurile să mai scrântiseră în urmă — și asta l'a făcut pe Iacobul lui Stirimin mai tăcut. Fierbea ceva în el, dar decât să-și dea mânia pe față, mai bine și-o îneca în suflet...

De altfel dușmănia era veche. El cu Sivu niciodată n'a putut merge pe un drum. Când unul zicea albă, celălalt zicea neagră; când unul hăis, celălalt cea — dar-mi-te acum, când era vorba de o fată!

Glumele lui Sivu îi fac muli rău lui Iacob; dar mai presus de toate, nu-l poate vedea așa îndrăzneț cu Florica.

Sivu însă își vedea de drăcii, fiindcă sânt încă multe fete netăciunite și pe țigan de multe-ori trebuie să-l aducă în simțiri.

(Sfârșitul va urma).

Economie.

Ne plângem, că nu-s bani, că-s scumpi și strigăm în gura mare, că fericiți sunt acei, cari au.

Am văzut de altă parte, că anul trecut a fost anul binevenit al falșilor. Casse vechi comerciale s'au prăbușit de astă dată în ruină.

Față de toate acestea trebuie să constatăm, cum de altcum e și naturală urmarea a urcării etalonului, că banca austro-ungară în acest an va plăti cea mai mare dividendă.

Acum un an s'a dat dividendă 6³/₄%, iar în anul acesta se va plăti 7³/₄%, care e cea mai mare dividendă din 1874 încoace.

ad Nr. 3246
mag. 1907.

CONCURS.

Reprezentanța corpului reprezentativ orașenesc, în ndunarea sa generală ordinară, ținută în 30 Nov. a. t., a decis propunerea limbei române elevilor școlilor civile din loc prin un bărbat cualificat, votând drept onorar pe anul școlastic 300 cor., solvinde în rate egale lunare.

Denumindul bărbat, pentru onorarul de mai sus, e îndatorat a instrua în limba română tinerii din școala civilă pentru copi.

Încredințarea cu acest post durează pe anul școlar curent.

Devin deci provocați toți aceia, cari doresc a ocupa acest post, petițiunile lor instruate cu documentele recerute și atestatul de cualificațiune subscrisului până în 20 Ianuarie a. c. a le subșterne.

Caransebeș, la 2 Ianuarie 1908.

Bordán,
primar oraș.

De vindut

multe boghii de fân,

cari se pot vedea pe bunul marelui proprietar din Valeaboul, aflător în imediata apropiere a stațiunei din Caransebeș.

Cu proprietarul se poate confera în Caransebeș sau în Valeaboul.

2395—1907. vhtó szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti keresk. és váltó kir. törvényszéknek 1907. évi 135202. p. számú végzése következtében Dr. Gergely Illés ügyvéd által képviselt Ligeti Jenő s. tsa javára Damian Vasile karánsebesi lakos ellen 120 kor. s jár. erejéig 1907. évi dec. hó 12-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 4231 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: butorok és gépek, rézbetük, — amely ingók Valusescu Péter és társa 1666 kor. s jár. kielégítésére is nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a karánsebesi kir. járásbírótság 1907 évi V. 1372. számú végzése

folytán 120 kor. tőkekövetelés, ennek 1907. évi november hó 15-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 12 kor. 66 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, adós lakásán leendő eszközlésére 1908. évi január hó 17-ik napjának d. u. 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyással hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz 107. sz. 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Karánsebes 1907 dec. hó 30.

Szentmiklós András
kir. bír. végrehajtó

2017—1907. végrb. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a temesvári kir. törvényszéknek 1907. évi Sp. II. 621—3 sz. végzése következtében Dr. Hajdu Frigyes temesvári ügyvéd által képviselt Weisz Lajos javára Szabó Ilona karánsebesi lakos ellen 152 kor. s jár. erejéig 1907. évi nov. hó 2-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 925 korra becsült következő ingóságok u. m.: ékszerek, szobabutorok, tükrök, — a mely ingók Blaschek Adalbert 850 kor. Prekop János 150 kor. s j. kielégítésére is nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a karánsebesi kir. járásbírótság 1906. évi V. 1077—2. számú végzése folytán 152 K. tőkekövetelés, ennek 1907 évi május hó 7 napjától 5% kamatai 1/3% váltódíj és eddig összesen 56 K. 80 fill. bíróilag már megállapított költségek erejéig, az adós lakásán leendő megtartására 1908. évi jan. hó 10 ik napjának d. e. 11 órája határid. kitűzetik és ahhoz venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Karánsebesen 1907 dec. hó 5-én.

Szentmiklós András,
kir. bír. végrehajtó.

Cu inima frântă de durere aduc la cunoștință, că neuitata mea soție

Măria Șandru fost Novac născ. BURDIA

a încetat din viață după lungi și grele suferințe în 1 | 25 Decembre a. c. la oarele 9 seara în etate de 50 de ani. În mormântarea a avut loc în 14 27 Decembre la oarele 2 după amiazi, la care au asistat preoții George Ionescu din Verendin și George Marsavela din loc, învățătorii locali și corul bisericesc.

Fie-i țarina și memoria binecuvântată!

Deplânsă de nemângăiatul ei soț:

Mehadica, la 16 29 1907.

IOAN ȘANDRU.

ANUNCIURI

se primesc în toate zilele,
pe lângă prețurile cele mai
moderate, la administra-
țiunea foii noastre.

Anunțuri mărunte.

Se plătesc la administrație pentru un cuvânt 2 fil., iar cu litere grase 4 fil.

Sempronia.

Epistola ta m'a făcut foarte fericit. Mercuri voi fi la locul destinat. Mii de sărutări.

Făt frumos

ar voi, ca în sările de iarnă să corespundeze cu o damă, ori domnișoară. Epistole se primesc la redacție sub adresa: «Dulcinea».

Anuță dragă.

Nectarul ultimului sărut par'că m'a vrăjit. Vecinic gândește la frumoșii tăi ochi, pentru cari... Dela despărțire nu mai am somn. Numai speranța, că vei sosi, mă mai susține. Serie-mi, serie-mi, dar mult. Te sărut. Sever.

„Prea târziu“.

«Credeam, că te-am uitat, dar astăzi...» De ce mă temeam, s'a întâmplat. Ți-aduci aminte de fericita soră?

Adio.

A sosit epistolă. În sările de acum nu pot veni. Sunt foarte ocupată cu lucrul. Voiu reveni cu altă epistolă.

Bani.

Cer în căsătorie o domnișoară frumoasă, blondină și tinără, care să fie absolvat cel puțin 4 cl. civile. — Tinărul nu are mamă; este un fecior solid, nui-plac cărțile și petrecerile. Deci o cutare domnișoară, care este în acord cu condițiunile acestea, poate fi fericită cu mine. Dânse se posadă 2000 cor. Adresa: «Tinărul» Loco, Poste-Restanta

Friedrich Grochowina
° ° orologier și mechanic, ° °
Karánsebes,
Str. principală lângă casa parohială rom.-cat.

mare deposit de

Oroloage de diferite soiuri,

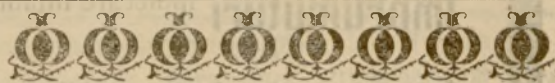
MĂRFURI DE AUR ȘI DE ARGINT, DE OPTICĂ PRECUM
CUM ȘI DE SPUMĂ DE MARE ȘI DE AMBRĂ GALBINĂ.
Atelier pentru instalarea de telegrafe de casă și de telefon.

Magazin de

Mașine de cusut, biciclete și gramofone
precum și de părți con-
stitutive la aceste. ° °

Tot feluri de reparaturi să
execută prompt și solid.

Mersul Trenurilor

Din Caransebeș la Lugoj pleacă :

Trenul Expr.-Orient : în fiecare Mercuri și Duminecă la 6 oare 2 min p. m
Trenul-accelerat : la 5 oare 31 min. dim. și 11 oare 21 min. a. m.
Trenul personal : la 4 oare dim., 9 oare 42 min. a. m. și 4 oare 59 m. p. m

Din Lugoj la Caransebeș sosește :

Trenul Expr.-Orient : în fiecare Joiă și Duminecă la 6 oare 32 m. dim.
Trenul accelerat : la 4 oare 50 m. p. m. și 10 oare 29 m. seara.
Trenul de persoane : la 8 oare 48 min. dim. la 10 oare 42 m. a. m., la 5 oare 51 m. p. și la 9 oare 47 m. seara.

Din Caransebeș la Orsova pleacă :

Trenul Expr.-Orient : în fiecare Joiă și Duminecă la 6 oare 32 m. dim.
Trenul-accelerat : la 4 oare 50 m. p. m. și la 10 oare 29 m. seara.
Trenul de persoane : la 10 oare 42 m. a. m. și 5 oare 57 m. p. m.

Din Orsova la Caransebeș sosește :

Trenul Expr.-Orient : în fiecare Mercuri și Duminecă la 6 oare 2 m. p. m.
Trenul accelerat : la 5 oare 31 m. dim. și la 10 oare 21 m. a. m.
Trenul de persoane : la 9 oare 45 m. a. m. și la 4 oare 59 m. p. m.

Publicațiune.

Conform ordinațiunei Inaltului ministeriu de agricultură Nr. 60900 1896 să aduce la cunoștință, că în anul acesta vor ajunge spre vânzare la subserisa administrațiune. — **Ripăria — portalis Rupestris — Monticolo și Vitis — Solonins,**

vițe americane sătbatice pre ales de clasă primă cu sau fără rădăcină (netede) precum și tot pre aceste trupini cu cele nafine și diferite soiuri de struguri de vin și desert nobilitate

ultoni cu rădăcină.

Badacsonyvidéki Szőlőtelep
kezelősége,

Topoleza (a Balaton mellett.)

el mai mare asortiment de mobile de tot felul pe lângă prețuri moderate se află la

GEORGE FROMMEIER, măsar
Caransebeș. Deposit: Strada principală, in casa diecezană.

100,000.000, adică uno hută milioane capital străin
intentionăm a disloca în Ungaria!

Banca Róth in Budapesta

CENTRUL BĂNCII.

Palatul „Bazarului reg.“

Assignăm:

Imprumuturi cu amortisare pre pământ în case de închiriat bani
gata cu 3—4 $\frac{1}{2}$ ‰.

Imprumuturi ipotecare intabulande în II. și III. loc cu 5 eventual
 $\frac{1}{2}$ ‰.

Imprumuturi pre cambii comercianților și industriașilor precum și
tuturor cu credit pre restimp 2 $\frac{1}{2}$ —10 ani.

Imprumuturi pentru oficianții de stat, comitatensi, și comunali, pre
seama oficierilor pre lângă prenotarea la salariu fără
giranți și asigurațiunea vieții. — Tot acestora pre pensii hârtii de
valoare și acțiuni dela băncile din afară după prețul acestora 95‰ im-
prumut cu interesele băncii Austro-Ungare.

Gonvertăm ori și ce imprumuturi cu amortisare, ipote-
care sau cambiale a băncilor din lăuntru
terii. — Cumpărăm și vindem ori și ce hârtii de valoare cu prețul zilei. —
Primim încredințări pentru bursa din Budapesta și afară de țară, și le
indeplinem cu cea mai mare punctualitate. — Ori și ce afaceri banale și
reale în urma legăturii noastre cu ceie mai mari bănci le resolvăm cât
mai grabnic și eflin.

Dăm gratis ori și cui desluciri. — Primim plenipotențiați pre seama
băncii noastre.

==== Marca pentru răspuns totdeauna ase alătura. ====

Localitățile băncilor noastre
BUDAPEST

VI. Ó-útea 15 și Lázár-utca 16.

Am onorul a aduce p. t. damelor din
Karansebes și jur la cunoștință, cumcă
atelierul meu de pălării din piața din
loc, cu ziua de azi, l-am predat Doamnei

ELENA GÁL.

Precând mi esprim profunda mulțămît on
dame, pentru sprijinul de până acum, rog
a lua și pre următoarea mea în sprijinul
bine voitor.

Karánsches la Decembre 1907.

Cu toată stima

Maria Polcz
modistă.

Cu provocare la anonțul de mai sus, am
onorul a aduce la cunoștință on. dame
din Caransebes și jur, că cu ziua
de az am preluat **atelierul de pă-**
lării, sustând de ani de zile a doamnei

MARIA POLCZ,

și că acesta tot sub firma de până acum
'l voi conduce mai departe.

Pălării de iarnă cu prețul cel mai
ieftin voi vinde,

primese decorația și straformarea de pă-
lării după moda cea mai noauă cu preț
moderat.

Rogând bine voitoriul sprijin rămân.

Karánsches la Decembre 1907.

Cu toată stima

ELENA GÁL
modistă.

CINE VOESTE SĂ AIBE UN CIASORNIC
FOARTE ACURAT, SA SE ADRESEZE LUI

EMILIAN GROSZ

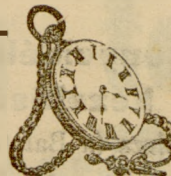
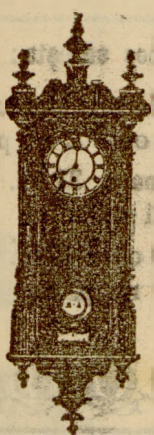
CIASORNICAR ȘI GIUVERGIU ÎN
KARÁNSEBES.

Mare depozit de: ceasornice,
juvaericele,
articole de aur
și argint

cu prețuri foarte reduse.

REPARATURE SE FAC PROMPT ȘI EFTIN

cu garanție conștițioasă.

dr. Emeric

Lukács

Și-a deschis

cancelarie advocațiali

in

Caransebes

Etagiul prim, casa-șăiaș